

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra MOD

Citation: Knudsen, Jakob: "Martin Luther", i Knudsen, Jakob: *Martin Luther*, 1915, s. 214.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj09val-shoot-idm139983000522432/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Martin Luther

svajer i Vinden med de mange brune Duske, — det skulde ellers nok kunne drage Sindet til sig og kalde paa Minder, man kunde flyve hen med, — men det hjælper ikke nu, det synker og synker — ja, det gjør, — det er, som jeg snart kunde være igjennem alt, jeg kjender, — og saa kommer det unævnelige Dyb, hvor alt er ukjendt. Aa, Herre Gud! —

«Kan Bønnen ikke hjælpe jer, Doktor Luther? Prøv at bede —»

«Jeg gaar og beder hele Tiden. Nej, det kan ikke standse mig. Jeg maa nok ned i det navnløse, — om jeg saa kan komme op igjen. Aa, hvem der maatte dø! Det var — det var — —»

«Tænk ikke paa Døden, Doktor Martin! I skal visselig komme igjennem dette Anfald, — korame op deraf, som I siger.»

«Ja, kommer jeg op deraf igjen, da brænder jeg Bandbullen, og da gjør jeg meget større Ting. Da bliver hele Verden mig ikke tungere end en Fjer. Det er, som om jeg kunde holde den mellem to Fingre og gjøre med den, hvad jeg vilde. Men nu kan et Byg-Korn tynde mig til Jorden, det kan tynde mig ned i Afgrunden, den, som intet Navn har — om det da ikke er Helvede.»

«Vær ved godt Mod, Doktor Martin!»

«Ja, det er let sagt!» — —

De gik et Kvarters Tid i Tavshed. Endelig standsede Doktoren: «Naar I nu gaar op med dette Dige, Magister Philip, saa kommer I til en Markvej, som I vil kjende, den fører lige op til Collegiegaden ved jert Hus. Og nu faar I saa inderlig Tak, fordi I fulgte mig paa denne Vandring. Men det hjalp ikke noget. Der hjælper nok intet uden at dø og opstaa — —»

«Gaar denne Vej op til mit Hus,» sagde Magister Philip, «saa kan I jo ogsaa komme hjem ad den.»

«Nej, jeg gaar om ad Elsterporten, saa er jeg jo hjemme. Og jeg vil ogsaa gjerne være ene nu. Farvell!» — —

Aa ja, det var bedre at være ene. Sig selv saae han jo ikke, men sin Ledsager saae han; og det var, ligesom et Menneske ikke passede sammen med de store Magter, som nu omlejrde ham. Der gik Elben henne gjennem de isbelagte Enge, — aa, den var jo ogsaa altfor stor til sine Omgivelser! Et uhyre, levende Væsen, og dens Bevægelser saa hurtige og voldsomme, — den kunde jo begrave alle Engene,

sluge hele Wittenberg i et Øjeblik. — — Det lignede ganske den Magt, som var over ham selv; Floden lignede saa stærkt, saa den drog hans Sind til sig, udefter, og skaffede ham Befrielse en lille Stund. Han tænkte, om det alligevel skulde drive over med Anfaldet. — Han fik saa meget Lind, saa han vovede sig til at tænke paa selve Sagen: om Troen kunde gjøre det hele, om Troen var Frelsen? Han tænkte paa det Sted i Romerbrevet, som i sin Tid havde givet ham saadan en Trøst og Sikkerhed: «Kristi Evangelium er en Guds Kraft til Frelse for hver, som troer det, og den Retfærdige skal leve af Troen.» — Ja, og hvorfor kunde man saa være sikker paa dét? Det maatte jo være, ligesom man var sikker paa, at 2 og 2 er 4, eller at den lige Linje er den korteste Vej mellem to Punkter, og saadant noget. Men man *kunde* jo alligevel komme til at tvivle derom, — det kunde han umulig nægte, det mærkede han jo altfor tydeligt i dette Øjeblik. Aaja, Herre Gud! — det var, ligesom der blev saa tomt under Ens Hjerte! — Hvad var der saa at gjøre? Saa var der jo ingen Ting at gjøre — — andet end at synke, synke — ned i dét, som han ikke kunde give Navn, den Rædsel, som han dog kjendte saa godt, og som nu sikkert vilde komme til Natten, om ikke før. Aa, Herre Gud, Herre Gud — ingen Hjælp i Himlen eller paa Jorden, ingen Hjælp, før det maaskee helt var overstaaet — — Hvorfor kunde Gud dog ikke hjælpe, *før* det kom?

Han glæmte Kulde og al Ting, — lagde sig ned paa Isen herude mellem Rørene, hvor ingen kunde see ham. Han kunde hellerikke huske, hvordan det var, at være fri for denne Rædsel, — hvordan *kunde* man nogensinde være det? — Det var dog umuligt at faa et sikkert Bevis paa sin Frelse. Ja, det var det — udenfor Gud, — — men naar man levede i Gud, saa brød man sig ikke om Bevis for, at man gjorde det, og naar man levede i Gud, saa trængte man jo hellerikke til anden Sikkerhed for den evige Salighed, end Guds Ord og Løfte derom. I Gud kunde man faa Beviser nok, men brød sig ikke om dem. Udenfor Gud tryglede man om Beviser, men kunde ingen faa. Derude maatte *han* jo være — og han kunde ikke bede sig ind! — — —

Han sprang op — for dog at komme hjem — være under Tag, før det brød løs. Der blandede sig Uvejrstrygt i hans sjælelige Angst, uden at han vidste det.

Han kom i Land ved Helligkors Kapellet, der, hvor Op-